

İÇİNDEKİLER

Sıra	Tarih	Yayın	Başlık	Sayfa
1	01.08.2020	Capital Ek	ÜLKE OLARAK ÜRETİMDEN	2

İHRACATIN YILDIZLARI

“Ülke olarak üretimden

Yarım asrı aşkın **süredir** faaliyet gösteren, Türkiye'nin yüz akı firmalarından biri **Nobel İlaç**. Türk ilaç endüstrisinin global yansıması olarak çok geniş bir coğrafyada yüz milyonlarca insana ulaşan firmanın **Yönetim Kurulu Başkanı Hasan Ulusoy** ile ilaçta yerelleşme çalışmalarının bugün geldiği noktayı, katma değerli **ihracatın** önemini ve pandemi döneminin sektöre olan etkisini konuştuk.

■ **Nobel İlaç**, Türkiye'nin köklü değerlerinden biri. Düünden bugüne değerlendirecek olursak, sizce **Nobel İlaç**'in dönüm noktaları nelerdir?

Yarım asrı geride bırakmış bir firma için birkaç satırda özet yapmak zor elbette. Kuruluş yılımız 1964. 56 yılı geride bıraktık. 1979'da **Nobel İlaç** ve diğer şirketleri Ulkar Holding çatısı altında topladık. 1990 yılında **Ulkar Kimya, Çerkezköy**'de ham madde **üretimine** başladık. 2000 yılında bitmiş ürün **üretimimizi Düzce**'ye taşıdık. Aynı yıl yurt **dışına** açılma karar aldık ve hazırlıklara başladık. 2002'de ise yurt **dışındaki** ilk organizasyonlarımızı Özbekistan ve Kazakistan'da hayata geçirdik, yıllar içinde yirmi ülkeye ulaştık. 2009'da ilaç **ihracatında** ki ilk liderliğimizi kazandık. 2014'te **biyoteknolojiye** adım attık. Bugün üç ülkede beş **üretim** tesisi, Ar-Ge bölümlerimiz, geniş bir ürün yelpazesi ve üç bin çalışmamızla faaliyete devam ediyoruz. Çok kısa bir özetle kilometre taşları şöyle. Ama asıl tanıtı belki; “Sanayileşme döneminde **fabrikalar** kuran, dünyaya entegre olma döneminde GMP sahibi olan, Ar-Ge **yatırımları** yapan, **dışa** açılma döneminde ilk yola çıkan, bugün **biyoteknoloji** uğraşı veren ve bunları bir öncü tarzıyla gerçekleştiren bir firmayız.” şeklinde yapmam lazım.

“On yıldır net ihracatçınız”

■ **Katma değerli üretim**ün önemi gün geçtikçe artıyor. Bu anlamda ilaç sektörünün misyonu hakkında ne düşünüyorsunuz? **Potansiyeli değerlendir** misiniz?

Tam da bizi tanıf eden bir konuya değindiniz. Maalesef bizim sektörümüz, ülkemizin en fazla cari açığı olan sektörlerindedir. **Şu** sıra yıllık 5,5 milyar dolar ithalata karşılık ancak 1,5 milyar dolar **ihracat** yapabiliyoruz. Yıllardır 4 milyar dolar açık seviyesinde dolanıyoruz.

Bu **ihracatın** bir kısmı da dikkat çektiğiniz konuda, katma değer açısından katkısı az faaliyetler. Bu da elbette değerli bir iş. Ancak **dış** ticaret açığının düşürülmesine katkısı az. Ülkemizin bunları aşması, gerçek manada **üretimden ihracata** yoğunlaşması şart. Biz firma olarak on yıldır net **ihracatçınız**. **Ihracatımız** ithalatımızdan fazladır. Zaten son iki yıldır ve geçmişte de bazı yıllar ilaçta **ihracat şampiyonu** olduk. Bu konuma gelmek kolay olmadı. Yirmi yıl önce önümüze koyduğumuz yol haritamızda yalnızca **ihracat** değil, kendi markalarımızla yurt **dışında** da var olmak hedefi vardı. Bu amaçla yirmi ülkede kendi kadrolarımızı kurduk; buradan tecrübemizi, bilgimizi, vizyonumuzu, markalı ürünlerimizi götürdük. Talebi de kendimiz oluşturduğumuz için sorunumuzdaki katma değer oluşumu konusunda doğru adımları atmış olduk.

“Ezber bozan bir dönemden geçiyoruz”

■ **Ihracat** ve ilaç endüstrisi ekseninde Türkiye'yi nasıl bir gelecek bekliyor? **Projeksiyonunuz ne yönde?**

Bu konu, artık devletin de yakın tabirinde olan stratejik bir hüviyete bü-

“Bugün, en güncel regülasyonla çalışan, neredeyse bütün form ve çeşitlerde **üretim** yapma kabiliyetine sahip modern tesisleri olan bir sektörüz. Bizim markalı ürün **ihracatı** ile başlayıp molekül keşfi noktasına doğru hızlıca ilerlememiz lazım. Kurtuluş, **gelecek orada.**”

Hasan Ulusoy
Nobel İlaç Yönetim Kurulu Başkanı

ründü. Yaklaşık on yıldır ülkemiz, 2023 vizyonu, 10. ve 11. Kalkınma Planları gibi resmi belgelerde de yer verildiği şekliyle “ilaçta **dışa** bağımlılığın azaltılması” hedefi ile yaklaşıyor bu konuya. İçinde bulunduğumuz salgın hâli de bu hassasiyetin ne kadar hayati değer taşıdığını bir kez daha gösterdi hepimize. Yerleşmek; her ürün, her ihtiyaç için yapmamız gereken bir tarif. Ama **sağlık** söz konusu olunca “kendi ihtiyacımı karşılayabilmek” artık tüm dünyanın yeni ezberi! Biz, yıllardır bunu söylüyoruz. Söylemenin ötesinde neler yaptığımızdan da söz ettim. Birkaç yıl önce büyük bir he-

ihracata yoğunlaşmalıyız”

yecanla başlanan “yerleşme” adımı ne yazık ki planlanan noktaya gelemedi.

Burada çok önemli bir noktaya değinmem lazım. İlaç dâhil birçok sahada hiçbir ülke kendi ihtiyacının tamamını kendi sınırları içinde üretiyor değil. Kimi, bu kabiliyeti olsa da ekonomik sebeplerle tercih etmiyor. Ama söylediğim gibi, bu dönem bütün ezberleri bozdu. Bazı ülkeler, birçok ülkede artık tezgâh üstü, reçetesiz satışı olan parasetamol etken maddesinin bile ihracatını engellemek zorunda kaldı.

İlaçta cari açık konusu her açıldığında gündeme gelen “Türkiye’yi bir ilaç üretim üssü hâline getirme” önerisini de iyi anlamamız gerektiğine inanıyorum. Yaygın ifade ile fason üretim de elbette bir iş, bir kazanç modeli. Cari açığın çözümüne de bir miktar katkısı olabilir. Ancak isabetle sorduğunuz gibi katma değeri düşük ve bizi geliştirme yanı zayıf bir model bu. 21. yüzyılda Türkiye ilaç sanayisine biçilecek rol, bu olamaz. Dünyadaki ilklere biri olan ilaç kanunumuzun kabul tarihi 1928’dir. Bugün, en güncel regülasyonla çalışan, neredeyse bütün form ve çeşitlerde üretim yapma kabiliyetine sahip modern tesiseri olan bir sektörüz. Bizim markalı ürün ihracatı ile başlayıp molekül keşfi noktasına doğru hızla ilerlememiz lazım. Kurtuluş, gelecek orada. Dediğim gibi fason üreticilik yapmak da küçümsenecek bir şey değil, bizim de işimizin bir parçası. Ancak her vizyon sohbetinde bunun bir kurtuluş reçetesi gibi sunulması içimi sızlatıyor.

İnsan, bizim en önemli değerimiz ve önceliğimiz

■ Yakın zamanda çok önemli bir ödülle taçlandırıldınız. Başarmanız detaylarını öğrenebilir miyiz?

Bir nebze söz ettim. İhracatçılığımız otuz küsur sene öncesine kadar gidiyor. Yirmi senedir de çoğu yerde tanıtımı kendi ekiplerimizle yaptığımız, markalı ürünlerimizin ihracatına yoğunlaştık. Bu çabamız “Dünyada Türk markalarının oluşturulması” hedefiyle kurgulanan TURQUALITY marka destek programına kabul edilmemizle de tescillendi. Orta ve Doğu Avrupa, Balkanlar, Orta Asya ülkeleri başta olmak üzere çok geniş

bir coğrafyada yüz milyonlarca insana ilaçlanmayı ulaştırıyoruz.

Zor bir iş yapıyoruz. İlaç, tabiatı gereği hassas ve yorucu bir saha. O oranda da keyifli ve gururlandıran bir yanı var. Dolayısıyla insan, bizim en önemli değerimiz ve önceliğimiz.

Toplam üç bin kişiye ulaşan kadromuzun yaklaşık yarısı yurt dışında. Oralarda da az sayıda Türk arkadaşımız görev yapıyor. Büyük çoğunluk her ülkenin kendi vatandaşları. İlk dönemlerde bütün bilgi birikimimizi Türkiye’den aktarıırken bugün her ülke, kendine yeten ayrı bir iş merkezi gibi oldu. Çok kültürlü, çok renkli bir yapımız var. Müthiş bir zenginlik olarak görüyorum bunu.

■ Bundan sonra Nobel İlaç’ın hedefinde neler var?

Yanım asrı gende bırakmış bir firma olarak, önümüzdeki eli yılda da var olabilmenin gereklerini yerine getirmek hedefi var. Mevcut işlerimizi sürdürmek, var olduğumuz ülkeler ve pazarlarda payımızı, gücümüzü artırarak ilerlemek temel görevimiz. Geniş bir ürün yelpazemiz var. Neredeyse bütün tedavi gruplarında varız. Bir süredir kronik ve nadir hastalıklar gruplarında kullanılan ilaçlara yoğunlaştık. Sağlık destek ürünleri yeni dönemin vazgeçilmezi olacak

“Zor bir iş yapıyoruz. İlaç, tabiatı gereği hassas ve yorucu bir saha. O oranda da keyifli ve gururlandıran bir yanı var. Dolayısıyla insan, bizim en önemli değerimiz ve önceliğimiz.”

lar. O sahada da varız ve büyümeyi planlıyoruz.

Ancak bulunduğumuz sektör sürekli yenilenme mecburiyeti getiren bir özelliğe sahip. Dolayısıyla mevcut alanlarda gelişimi sürdürmemiz şart. Bir yandan biyoteknolojik ürünlerin tüketimdeki payı hızla artıyor. Bizim için de gelecekte var olabilmenin altın anahtarı bu saha. Araştırma-geliştirme ve üretim için gerekli yatırımlara hızla devam ediyoruz. Yakın gelecekte bu grup ürünlerle yeni bir ivme kazanacağız.

Ve elbette ihracatımız hem mevcut ülkeler hem de radarımızdaki pazarlarla geliştireceğiz.

■ Sohbetimizi sona erdirmeden önce, eklemek istediğiniz bir mesajınız ya da yorumunuz var mı?

Hep olumlu, güzel şeylerden söz ettim galiba. Ama son dönemlerde ilaç sektörünün bu parlak senaryoları hayata geçirecek takati kalmadı. Ekonomik sıkıntılar ve özellikle ilaç fiyatları konusundaki tıkanma, bizlere bırakın gelecek planlarını hayata geçirmeyi, günü kurtarma çabası dışında bir fırsat bırakmıyor. Yerli olmanın önemini konuşuyoruz ama her geçen gün azalıyoruz. Kötümser değilim. Devletimizle birlikte geleceği planlamamız, var olan potansiyeli gereğince kullanabilmemiz gerekiyor. Salgın dönemi bütün olumsuz etkileri yanında kendimizi yeniden keşfetmemizi de sağladı diye düşünüyorum. Dünyada örnek gösterilen bir mücadele yürütüyoruz. Konuştuğumuz bütün sıkıntıları da aşacak güce, birikime sahibiz. El ele verip çok çalışmamız gerekiyor.